

RESEARCH
PROGRAM ON
Livestock

...ore meat milk and eggs by and for the poor

An ninh sinh học trong chăn nuôi

*TS Hu Suk Lee¹, TS. Nguyễn Tiến Dũng²,
TS. Bùi Ngọc Anh², TS. Đào Duy Tùng²,
Ths. Trần Ngọc Ánh²*

¹Viện nghiên cứu Chăn nuôi Quốc tế (ILRI)

² Viện Thú y (NIVR)

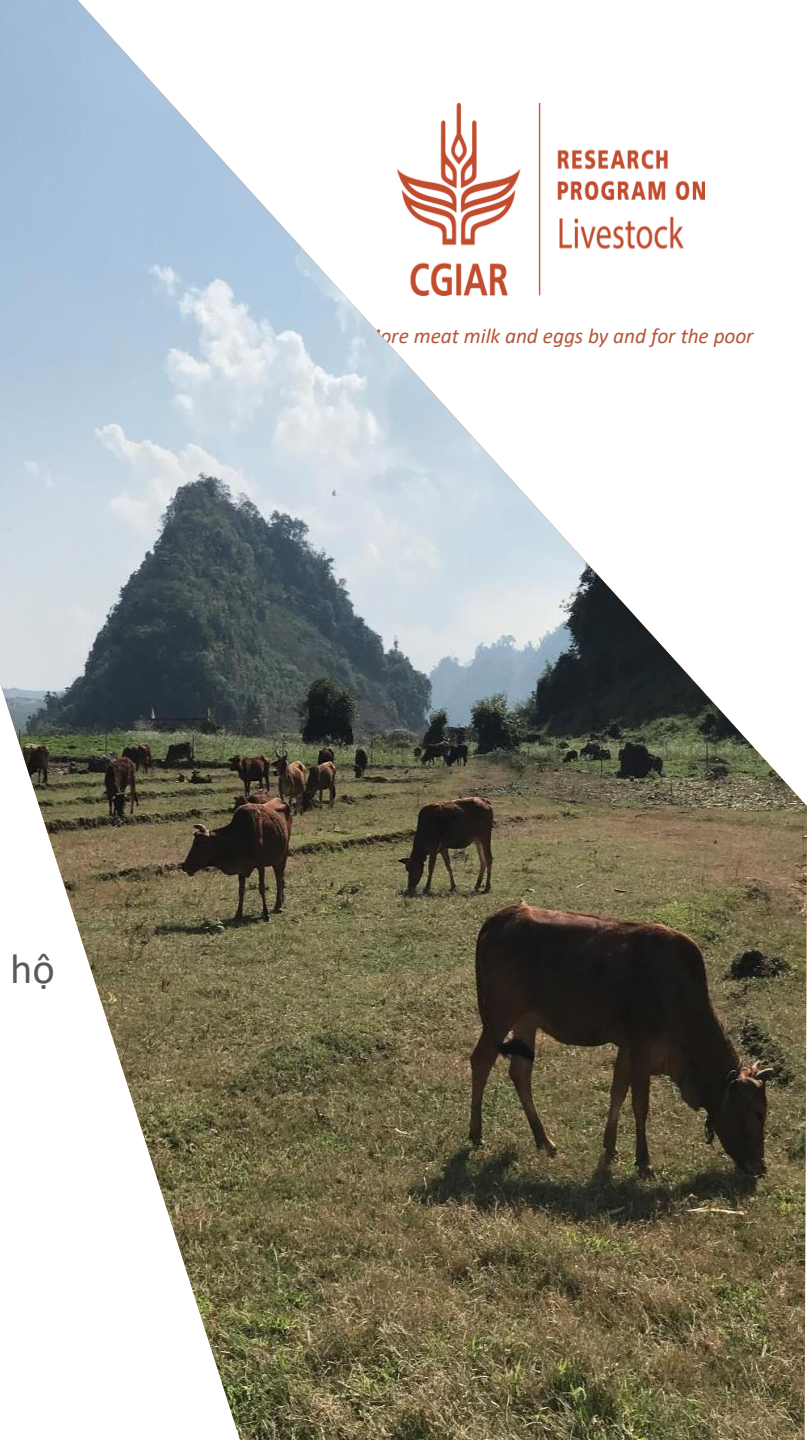
Hội thảo tập huấn

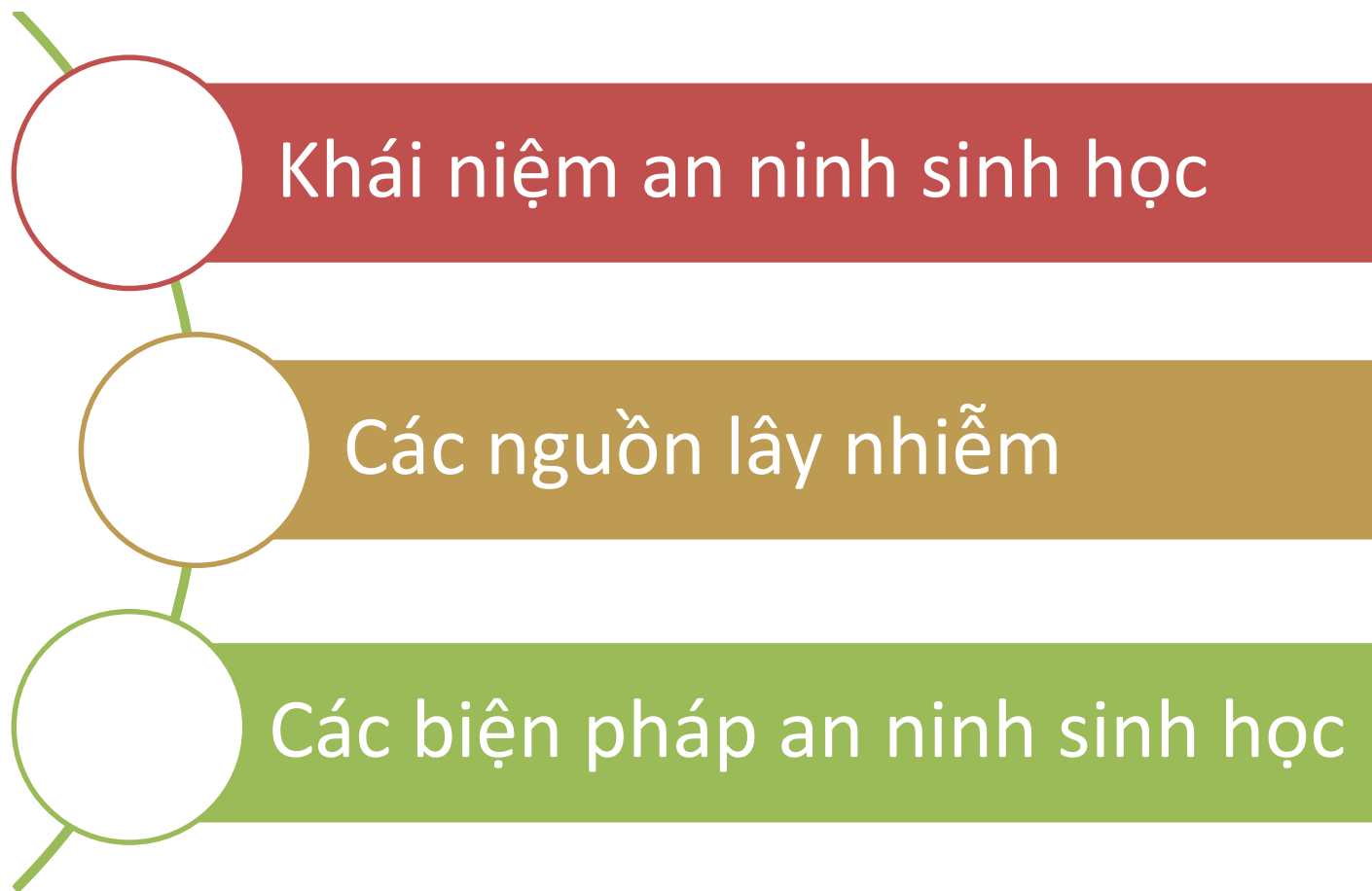
Tăng cường quản lý sức khỏe vật nuôi cho chăn nuôi nông hộ

Sơn La, tháng 12 năm 2020

Alliance

KHÁI NIỆM

➤ An ninh sinh học là gì:

- Ngăn chặn sự lây lan của mầm bệnh
- Giảm thiểu mầm bệnh trong trại

➤ Lợi ích

- Hạn chế dịch bệnh tại địa phương
- Giúp vật nuôi khỏe mạnh và tăng năng suất
- Giảm thiểu thiệt hại về kinh tế

An ninh sinh học là biện pháp hiệu quả và tiết kiệm nhất trong phòng chống dịch bệnh cho vật nuôi

NGUỒN LÂY NHIỄM

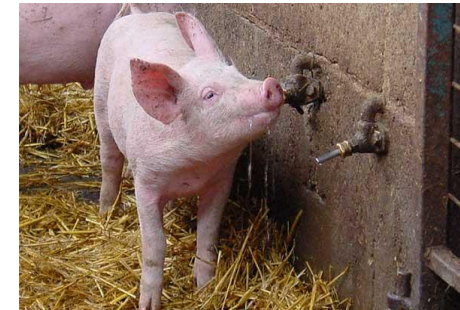
RESEARCH PROGRAM ON Livestock

Người ra vào trại

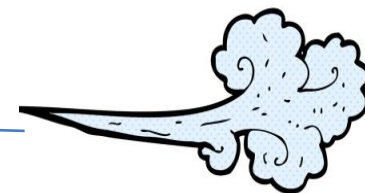
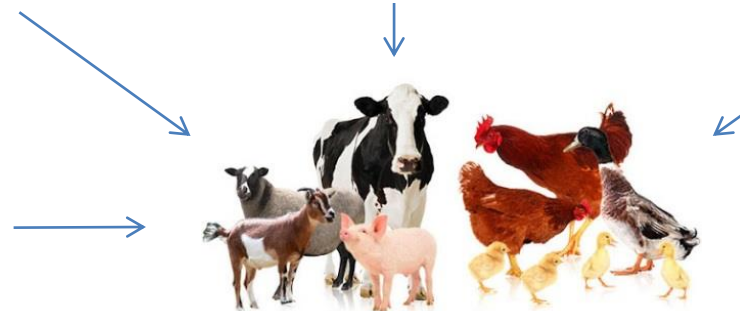
Thức ăn

Nước

Vật nuôi mới nhập đàn

Không khí

Xác động vật chết, chất thải

Côn trùng, chuột, chó...

Dụng cụ

CÁC BIỆN PHÁP AN NINH SINH HỌC

1. Chuồng nuôi
2. Kiểm soát người ra vào
3. Thức ăn và nước uống
4. Cách ly/ tách riêng động vật
5. Động vật khác
6. Quản lý chất thải và động vật chết
7. Vệ sinh chuồng nuôi
8. Thay đổi thói quen và thực hành an ninh sinh học

1. Chuồng nuôi

- **Khu chăn nuôi riêng biệt, có tường/ rào chắn**
 - Giúp vật nuôi hạn chế tiếp xúc với các nguồn bệnh
 - Không làm lây lan mầm bệnh ra ngoài.
- **Có chuồng/khu nuôi cách ly:**
 - Tách riêng động vật ốm và động vật khỏe
 - Nuôi riêng gia súc mới nhập về
- **Dụng cụ chăn nuôi:**
 - Có dụng cụ dùng riêng cho chăn nuôi
 - Dụng cụ chăn nuôi cần được làm sạch và tiệt trùng
- **Hạn chế chăn thả tự do vật nuôi:**
 - Hạn chế gia súc nhiễm mầm bệnh trong tự nhiên từ các bãi chăn thả, từ đàn khác, từ loài vật khác.
 - Khó phát hiện con ốm để can thiệp kịp thời.
 - Mùa đông: dễ chết do lạnh

**Nếu chăn thả:*

 - Đảm bảo vệ sinh bãi chăn thả
 - Không chăn thả chung với đàn khác

2. Kiểm soát người

Người có thể mang mầm bệnh trên giày, quần áo và trên tay.

- **Người trực tiếp chăn nuôi**
 - Sử dụng đồ bảo hộ sạch, dùng riêng cho chăn nuôi
 - Rửa tay bằng xà phòng trước và sau khi tiếp xúc với vật nuôi
- **Những người khác:**
 - Hạn chế tối đa khách vào khu vực chăn nuôi
(Hộ chăn nuôi khác, người bán cám/ thuốc, những người khác trong gia đình...)
 - Không cho khách thăm tiếp xúc trực tiếp với vật nuôi

3. Kiểm soát thức ăn, nước uống

Cung cấp đủ nhu cầu thức ăn, nước uống đảm bảo chất lượng

- **Thức ăn:**

- Đảm bảo chất lượng: rõ nguồn gốc, được kiểm tra.
- Tránh nhiễm: phân, hóa chất, thuốc bảo vệ thực vật, thuốc chữa bệnh.
- Thức ăn không chứa mầm bệnh: nấu chín thức ăn.
- Thức ăn thừa – một trong những nguyên nhân chính làm lây lan Dịch tả lợn Châu Phi

- **Nước uống**

- Cung cấp đủ nhu cầu
- Nước sạch: không có mùi, vị lạ, không nhiễm vi sinh vật
- Dùng cloramine để xử lý nước: 10g/m³

4. Nuôi cách ly hoặc tách riêng động vật

Bệnh truyền nhiễm thường lan truyền trực tiếp từ con vật mang mầm bệnh sang con vật chưa mắc bệnh

- **Kiểm soát vật nuôi trong nông hộ**
 - Ưu tiên phát triển quy mô chăn nuôi từ nguồn vật nuôi trong trại.
 - Kiểm soát khi phối giống: đực giống, nguồn tinh
 - Không nuôi lẫn nhiều lứa, nhiều giống, nhiều độ tuổi khác nhau
 - Không nuôi lẫn các loài với nhau
- **Cách ly vật nuôi mới mua về**
 - Nuôi riêng và sử dụng riêng dụng cụ chăn nuôi
 - Không cho vật nuôi cũ và mới tiếp xúc nhau.
 - Chất thải đàn vật nuôi mới không đưa qua khu vực nuôi chung.
 - Thời gian cách ly: 14- 21 ngày (tùy theo loài)
- **Cách ly động vật ốm**
 - Tách nuôi riêng những động vật có biểu hiện ốm

5. Quản lý nguồn lây nhiễm từ các động vật khác

Chim chóc, các loài gặm nhấm, côn trùng có thể mang mầm bệnh ở chân, ở đường tiêu hóa, tiết niệu....

- **Kiểm soát chim chóc**

- Loại bỏ tổ chim trong khu chăn nuôi
- Làm lưới chắn chuồng, lỗ thông hơi, quạt gió.

- **Kiểm soát gặm nhấm, chuột và chó, mèo**

- Sử dụng tường/ lưới chắn
- Loại bỏ nơi trú ẩn của chuột, thường xuyên tổ chức diệt chuột.
- Hạn chế chó mèo tiếp xúc trực tiếp với vật nuôi hoặc vào khu vực cho vật nuôi ăn.

- **Côn trùng**

- Loại bỏ dụng cụ là nơi sinh sôi của côn trùng
- Dùng thuốc diệt ruồi, muỗi và côn trùng khác

6. Quản lý chất thải và động vật chết

• Quản lý chất thải

- Xây bể, ủ phân, không thải trực tiếp
- Chất thải chăn nuôi: hầm biogas, phân bón, vi sinh vật, giun quế

• Xác động vật chết

Xác động vật chết, nhau thai...phải được loại bỏ, xử lý và sát trùng chuồng nuôi khu vực đó

- Không nên ăn động vật nghi mắc bệnh truyền nhiễm
- Không vứt ra ngoài môi trường
- Chôn, đốt, ...

7. Giảm thiểu mầm bệnh trong chuồng trại

RESEARCH PROGRAM ON Livestock

- Các bước vệ sinh, khử trùng chuồng nuôi

DỌN KHÔ

Loại bỏ chất thải, chất độn chuồng

DỌN ƯỚT

Rửa sạch bằng nước

TIÊU ĐỘC KHỬ TRÙNG

Sử dụng hóa chất

Thực hiện hàng ngày

Thực hiện định kỳ

➤ Không có dịch: 1 lần/ tháng

➤ Trước khi nuôi đàn mới

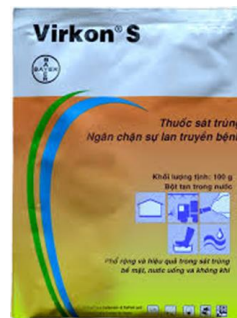
➤ Dịch bệnh: 2 lần/ tuần

➤ Có động vật chết

7. Khử trùng

- **Cách sử dụng hóa chất khử trùng**

- **Tính toán lượng cần dùng:** theo diện tích chuồng nuôi (bao gồm toàn bộ diện tích sàn, tường/ vách ngăn và mái (200 ml dung dịch đã pha/ m²).
- **Pha thuốc đúng cách:** theo tỉ lệ được hướng dẫn trên bao bì
- Cho thuốc vào bình nén khí **phun sương lên toàn bộ** trần, vách, tường, không khí, mái chuồng nuôi, máng ăn uống...

- * ***Nên bổ sung hồ sát trùng trước khu chăn nuôi/ cửa vào chuồng nuôi***

- Giúp giảm việc mang mầm bệnh theo giày/ ủng vào khu chăn nuôi
- Cần thay mới thường xuyên

7. Vệ sinh chuồng nuôi

Bảng tổng hợp cách sử dụng một số hoạt chất sát trùng.

Đặc điểm	Chứa Clo	Hợp chất peroxygen	Phenol	Phenol + Clo	I - ốt	QAC
Phun xịt	+	+++	-	+	+++	+++
Ăn mòn	-	-	+++	+++	-	-
Tẩy rửa	-	+++	-	++	+++	+++
Hiệu quả khi có chất hữu cơ	++	+++	+++	+++	++	-
Diệt vi khuẩn	++	+++	+++	+++	+++	++
Diệt virus	+++	+++	+	+	+++	-
Hiệu lực kéo dài	-	-	+++	-	+	+++
Tốc độ tác dụng	+++	+++	++	++	+++	++
Nhuộm màu	++	-	+++	+++	++	-
Dùng trong hồ sát trùng	-	+++	+++	-	+++	-
Độc hại, kích ứng	+++	-	+++	+++	++	-
Mục đích	Nước	Diệt virus Diệt vi khuẩn	Sát trùng chuồng trại, bề mặt bê tông	Hồ sát trùng Diệt vi khuẩn	Hồ sát trùng Diệt vi khuẩn	Nước

8. Thay đổi thói quen và thực hành ANSH

RESEARCH
PROGRAM ON
Livestock

- **Trang bị kiến thức về an ninh sinh học**
 - Tham gia các khóa tập huấn
 - Tham khảo tài liệu
 - Học tập từ những người chăn nuôi khác
- **Mong muốn áp dụng kiến thức ANSH vào chăn nuôi tại gia đình mình.**
- **Thực hành các biện pháp an toàn sinh học trong chăn nuôi tại gia đình**

Thay đổi thói quen là công việc cực kỳ khó khăn đòi hỏi sự kiên trì và quyết tâm

CGIAR Research Program on Livestock

The program thanks all donors and organizations which globally support its work through their contributions to the [CGIAR system](#)

The **CGIAR Research Program on Livestock** aims to increase the productivity and profitability of livestock agri-food systems in sustainable ways, making meat, milk and eggs more available and affordable across the developing world.

livestock.cgiar.org

Alliance

This presentation is licensed for use under the Creative Commons Attribution 4.0 International Licence.